

het visserijblad

Vrijdag 31 januari 1975 — Nr. 5

GEMEENTE KOKSIJDE
BIBLIOTHEEK VISSERIJMUSEUM
OOSTDUINKERKE

ABONNEMENTEN : BINNENLAND 1 JAAR 1000 FR. — 6 MAANDEN 500 FR. — 3 MAANDEN 250 FR. — BUITENLAND 1100 FR. — HOLLAND 70 GULDEN — REDAKTIE, BEHEER, BUPUBLICITEIT EN DRUKKERIJ : H. BAELS-KAAI 30, OOSTENDE — TEL 70.77.13/70.77.14 — P.C.R. 41.89.87 — H.R.O. 25202 — DIREKTEUR P. VANDENBERGHE

1975 EEN BESLISSEND JAAR VOOR DE VISSERIJ

Het jaar 1975 wordt een belangrijk jaar op stuk van visserijgrenzen en visserijrechten. Centraal staat de konferentie die onder auspiciën van de Verenigde Naties binnen een paar maanden te Genève van start gaat. Deze konferentie is de voortzetting van deze die verleden zomer in Caracas (Venezuela) werd gehouden en waar na maandenlange besprekingen geen noemenswaardige resultaten noch oplossingen zijn naar voor gekomen.

Wel hebben de diskussies van Caracas voor iedereen duidelijk gemaakt dat de opvattingen over visserijrechten en zones in alle windstreken zeer vlug aan het evolueren zijn en dat geheel nieuwe opties en standpunten aan doorbraak toe zijn. Dit moge blijken uit een overzicht van feiten en gebeurtenissen der jongste decennia.

HISTORIEK

Tot het midden van deze eeuw gold de opvatting dat een kuststaat eksklusieve visserijrechten had binnen de grenzen van de territoriale zee. In principe was dit de konventie van Den Haag van 1882 betreffende de visserij in de Noordzee.

Na de wereldoorlog II begonnen meer en meer staten, vooral ontwikkelingslanden, de drie mijlenregel te betwisten en menig land breidde zijn voorbehouden visserijzone op eigen houtje uit.

Om orde op zaken te stellen en vaste regels vast te leggen, kwamen de Verenigde Naties tussenbeide en organiseerden in 1958 en in 1960 te Genève twee konferenties. Beide pogingen faalden jammerlijk en dit zette de deur open voor de willekeur. Nog meer landen breidden hun territoriale wateren of visserijgrenzen op unilaterale wijze uit. Anderen streefden er naar door bilaterale of multilaterale onderhandelingen tot een vergelijk te komen. Een voorbeeld van de eerste soort zijn de akkoorden van 1961 tussen IJsland enerzijds en het Verenigd Koninkrijk en de Duitse Bondsrepubliek anderzijds. Deze overeenkomsten stelden een einde aan een langdurig dispuut en hielden de feitelijke erkenning in van een IJslandse voorbehouden visserijzone van twaalf zeemijlen.

Als overeenkomst op multilaterale basis, citeren wij de Konventie van Londen van 1964, die de jurisdictie van de kuststaten tot ten hoogste twaalf mijlen beperkt (met erkenning van historische rechten binnen de zones). Een groot aantal West-Europese visserijlanden ondertekenden deze konventie. Anderen, waaronder IJsland en Noorwegen, hielden zich afzijdig. In deze optiek valt het E.E.G. akkoord van december 1971 te rangschikken, waarbij de negen lidstaten het vraagstuk der visserijgrenzen voor een periode van tien jaar regelen.

Het nadeel van deze multilaterale akkoorden, is hun beperking tot slechts een groep van landen, gezien het feit dat in het Noord-Oost ende van de Atlantische Oceaan andere belangrijke visserijlanden in casu Noorwegen en IJsland, een totaal afwijzende houding aannemen.

Dit moest vroeg of laat, tot verdere unilaterale beslissingen en tot nieuwe conflicten aanleiding geven.

IJSLAND

Met ingang van 1 september 1972 heeft IJsland op unilaterale wijze zijn voorbehouden visserijzones van twaalf tot vijftig zeemijlen uitgebreid. Onder de visserijlanden die door deze maatregel meest benadeeld worden, komen voor in deze orde: Groot-Brittannië, West-Duitsland, België.

Door bilaterale besprekingen werd gepoogd met IJsland tot een «modus vivendi» te komen. Als eerste betrokken land is België er vrij vlug in geslaagd met IJsland tot een akkoord te komen, mits inachtneming van bepaalde voorwaarden (beperking tot welomlijnde visvakken en tot een gedeelte van het jaar werd aan 18 Belgische vaartuigen vergunning verleend, verder tussen twaalf en vijftig zeemijlen in de IJslandse voorbe-

(vervolg op blz. 2)

DE PIJLERS VAN DE ZEEVISSERIJ

Regelmatig komen mensen je kantoor binnenschuifelen, die je niet of nauwelijks kent, met problemen waarvoor ze reeds bij iedereen te blechte gingen, met beschuldigingen voor wie hen heeft misleid en met de vleiende verklaring dat ze veel vroeger hadden moeten komen want dat jij alleen hen kunt helpen.

De reders waar je elke dag mee te maken hebt zijn tegenover dergelijke collega's ver van zachtvaardig en ze verwijten me zelfs een nog groter slungel te zijn dan pater Pire, want dat ik stank voor dank zal krijgen, want dat die vleiende bedelaars mij gisteren een zeveraar hebben genoemd, dat zij een oplossing voor hun problemen verlangen zonder dat het hen iets kost, zonder dat ze lid willen worden, zonder dat ze corporatief ingesteld zijn, enz.

Als je dan in die periode iets doet dat tegen de mening van je beste leden indruist, dan zit het spel helemaal op de wagen en word je als een mislukte baby met het badwater weggespoeld.

Na al die jaren zou je beginnen twijfelen aan jezelf en krijg je soms het seniele verlangen gehuldigd en gevierd te worden, met decoraties bekrikt en met bloemen getooid, om tot de zelfovertuiging te komen, dat je niet nutteloos in dat bedrijf hebt rondgelopen.

Of, in een krisisperiode zoals we thans beleven, tracht je te achterhalen waar de oorzaak van zoveel misverstand te vinden is en of het wel degelijk domheid is die sommigen drijft, wantrouwen die hen weerhoudt, kwade wil waartegen je niets vermag. En dan kom je tot de konklusie dat het niet zozeer je persoonlijk is dan wel de functie die je bekleedt die de reactie oproept.

Je mag mazout verkopen en je zakken vullen, je mag met slecht garen netten aaneenrijen, olie verdunnen als je de motorist dronken voert, staaldraad met een levensduur van nauwelijks zes maanden verkopen, als je de schipper zakgeld geeft, maar je mag geen leider zijn, geen raadgever, geen vent die het beter weet, niet een die slimmer is. JE MAG GEEN GOEDE BEDOELINGEN HEBBEN.

DE KORPORATIE

Volgens Verschueren is een korporatie een vereniging van personen van hetzelfde vak of bedrijf om hun belangen te behartigen.

In de annalen van «Hand in Hand» lees je veel beter dan ik hier ooit met mijn artikels zal kunnen verduidelijken hoe onze visserij reilt en zeilt. In de laatste maanden van de tweede wereldoorlog opgericht (je moet het Pros Vandenberghe horen zeggen: in de kelders van Charles Louis Gheselle), was Hand in Hand in 1945 en 1946 de beroepsvereniging die ALLE reders van de Oostkust verenigde en verdedigde met wekelijks beheerraadszittingen en maandelijks algemene vergaderingen. Wat is er dan mis gegaan dat er afvalligen kwamen? Over de meeste stichters die sindsdien overleden zijn kan ik geen kwaad woord reppen, maar ik lees dat het reeds voldoende was niet als voorzitter gekozen te worden om salut en merci te zeggen. Toen Hand in Hand dan ook nog loonsberekeningen wilde maken tegen de belangen in van wijlen Julien Warmoes, werd de scheuring definitief.

In de crisis van 1958-59 was het unaniem geloof in de Rederscentrale een evangelische veropenbaring, maar ik zie nog die eerste brave, nu oud geworden reder mijn bureau binnen komen om te zeggen dat zijn bijdrage niet langer mocht afgehouden worden, want dat er in een vol jaar geen enkel visje van zijn vaartuig was moeten opgevangen worden.

In 1960 kwam Pros Vandenberghe met zijn SCAP naar Zeebrugge en iedereen zweerde hou en trou aan de korporatieve gedachte maar niet aan Pros, zodat een algemene vergadering van Hand in Hand, voor het eerst sinds vele jaren weer verrassend talrijk bijgewoond, eenstemmig beslist Hand in Hand om te vormen tot een korporatie, want dat in het drukken van de uitbatingskosten de uiteindelijke en enige toekomst van de zeevisserij lag.

Vandaag moeten SCAP noch Hand in Hand asjeblijf roepen om in leven te blijven en ik zou het betreuren moest mijn artikel begrepen worden als een ultieme poging om ons verder bestaan te verzekeren.

(vervolg op blz. 2)

1975 EEN BESLISSEND JAAR VOOR DE ZEEVISSERIJ

(Vervolg van blz. 1)

houden zone te vissen. Aanvankelijk beperkt tot 30 juni 1974 werd het « arrangement » naderhand verlengd tot 13 november 1975, om het qua tijd-stip het slechts veel later met Groot-Brittannië bereikte akkoord gelijk te schakelen.

Met West-Duitsland is inmiddels nog steeds geen overeenkomst bereikt. Integendeel. Niet alleen zijn alle besprekingen, sedert maanden gevoerd vruchteloos gebleven, maar tevens is het op zee tussen West-Duitse trawlers en IJslandse politieboden herhaaldelijk tot uiterst scherpe incidenten gekomen. IJslandse vaartuigen verhuisden met hun rechtstreekse aanlandingen van West-Duitsland naar andere havens, waaronder Oostende.

De jongste berichten wijzen allerminst op enige ontspanning. De IJslandse minister van Buitenlandse Zaken, Einar Augustsson, is dezer dagen niet ingegaan op de uitnodiging van de regering van de Duitse Bondsrepubliek om in Bonn te komen onderhandelen over visserijrechten voor de Duitse Diepzeevisserij binnen de door IJsland ingestelde vijftig mijlen zone. Minister Augustsson vindt dat een bezoek van hem aan Bonn « geen zin » heeft.

Een bijkomende moeilijkheid is het feit, dat de overeenkomst met Engeland van november 1973 aan de Britse *verse-vis-trawlers* toestemming geeft binnen vijftig mijl van IJsland te vissen. Met de Duitse diepzeevisserij ligt de zaak echter anders, omdat Duitsland hoe langer hoe meer overschakelt op *diepvriestrelers* en *fabriekschepen*, die door IJsland binnen de vijftig mijlenzone onder geen beding worden geduld.

Een verontrustende verklaring voor alle betrokken vreemde landen, waaronder België, is verder de mededeling van de IJslandse visserijminister Matthias Bjarnason dat de overeenkomst met Engeland, die 13 november van dit jaar afloopt, niet vernieuwd zal worden.

DE BELGISCHE BELANGEN

Ook voor ons land is een dergelijke verklaring van een minister van IJsland eerder onheilsprekend. Ook voor ons immers is 13 november 1975 de fatidieke datum waarop onze overeenkomst met IJsland normaal een einde neemt.

Wil dit zeggen dat na 13 november geen Belgische schepen in de hen toegewezen vakken binnen de vijftig mijlen rond IJsland meer zullen mogen vissen? Eerlijk gezegd: wij geloven niet dat het zo'n vaart zal lopen. Daar zijn overigens verscheidene redenen voor. In de eerste plaats is het akkoord van september 1972 in een zeer goede atmosfeer van wederzijdse « goodwill » tot stand gekomen. Het is een onloochenbaar feit dat kleine landen elkaar gemakkelijker tegemoet treden en elkaar « vinden » rond de konferentietafel. Ten bewijze het feit dat het Verenigd Koninkrijk slechts 14 maanden na België tot een vergelijk kwam, en dat met de Duitse Bondsrepubliek niet alleen geen overeenkomst bereikt werd, maar dat het dispuut momenteel hoger oploopt dan ooit. De geest tussen de Belgische en IJslandse autoriteiten is steeds voorbeeldig en vertrouwensvol geweest, en er is geen enkel reden, waarom dit niet bij latere onderhandelingen het geval zou zijn.

Een tweede gunstige faktor die in ons voordeel spreekt, is de economische evolutie van de Belgische IJslandvloot. Bij het nagaan van het « arrangement » steunde IJsland vooral op een noodzakelijkheid van een lagere « fishing effort » (visserij-inspanning) en van een geleidelijke afname van de vloot. De omstandigheden zelf hebben bijgedragen tot de vervulling van deze eisen; Het onttrekken aan de vloot en het verplaatsen naar andere visserijgronden van een aantal IJslandschepen, benevens de recente ramp met de « Lans », hebben aantal en tonnage van onze IJslandvloot fel gereduceerd.

Ook onze visaanvoer uit IJslandse wateren is overeenkomstig de wens van IJsland fel gedaald. Een volgende positieve faktor bij het onderhouden van een gunstig klimaat tussen België en IJsland, is het open onthaal, de vrije toegang en de vele faciliteiten, door ons land verleend aan de trawlers van IJslandse nationaliteit ter gelegenheid van hun rechtstreekse aanlandingen in Oostende. Deze open deur-politiek werd door de in nood verkerende en uit andere havens verdreven IJslandse reders zeer naar waarde geschat en is zonder twijfel ook in IJslandse regeringskringen zeer goed onthaald geworden.

Een recent voorbeeld van de momenteel zeer goede betrekkingen die tussen beide landen heersen, is de gereedheid waarmede IJsland zijn instemming heeft betuigd met het vervangen op de lijst van toegelaten vaartuigen van de « Lans » door een gelijkaardig nieuw schip. Deze « geste » werd zo pas door de IJslandse Ambassade in België aan de Belgische regering medegedeeld;

Het is duidelijk dat het jammerlijk verlies van de mooiste eenheid van onze vloot, ook de IJslanders niet onberoerd laat, te meer daar het hier gaat om een schip dat zij sedert jaar en dag zelf zeer goed kennen. Ook in de uiterlijk harde en koele internationale strategie treden soms bewijzen van hartelijkheid en solidariteit naar buiten, en vooral in zee- en visserij-aangelegenheden is dit zeker geen uitzondering.

Mogelijk zullen België en IJsland straks in eenzelfde gunstig klimaat rond de groene tafel hun wederzijdse belangen aan elkaar kunnen toetsen. Voor ons komt het er op aan een verlenging van het huidige « arrangement » te bekomen. Hoofddargument daarvoor is dat wij onze IJslandvloot en IJslandvisserij slechts geleidelijk kunnen afbouwen, waarbij het aksent meer

op de mens — de IJslandvisser — dan op het materiaal — het schip — wordt gelegd.

Momenteel wordt langs diplomatieke weg het terrein verkend om dan later op het jaar tot de eigenlijke onderhandelingen te komen.

NAAR DE 200 MIJLEN

Inmiddels kan men voorstellen dat ook in West-Europa de tendens om unilateraal voorbehouden visserijzones buiten de twaalf mijl te kreëren, onverminderd doorgaat. Na IJsland werkt ook Noorwegen aan verruiming van haar zone tot vijftig mijl. Beide landen maken er trouwens geen geheim van, dat een 200 mijlen zone hun uiteindelijk doel is.

Nog belangrijker — zeker voor de Belgische zeevisserij — is de vaststelling dat sedert geruime tijd ook Groot-Brittannië resoluut voorstander is van het invoeren van een eksklusieve zone van 200 mijlen. Dit was reeds te Caracas gebleken. In het kader van de EEG, waar de Britten tot nader order nog altijd lid van zijn, gaf dit zelfs aanleiding tot een scherpe tegenstelling tussen Groot-Brittannië en de overige acht lidstaten.

De 8 zijn realistisch genoeg om te beseffen dat op de a.s. konferentie van Genève, een sterke meerderheid van visserijlanden voor voorbehouden zones van 200 mijlen zal opteren. Een groot verschil maakt het evenwel uit of in die zones de kuststaat ofwel over prioritaire ofwel over eksklusieve rechten zal kunnen beschikken.

Voor eksklusieve rechten opteren uiteraard de ontwikkelingslanden, maar ook Noorwegen, IJsland, Canada en Groot-Brittannië.

De acht EEG lidstaten houden het op prioritaire rechten van de kuststaat, waarbij de historische rechten van de overige landen gevrijwaard blijven. België is daarbij in de EEG een vastberaden tegenstander van het Britse standpunt en heeft dit tijdens de voorbereidende besprekingen voor Genève zeer duidelijk aan de partnerlanden laten weten.

Veel zal natuurlijk afhangen van het feit, of de Britten al of niet in de EEG blijven. Men weet dat zij in mei of juni van dit jaar zich hierover bij referendium zullen uitspreken. Van de uitslag van dit referendum hangt voor visserijlanden als België dus veel af. Maar ook de besluiten van de intussen in Genève te houden U.N.O. konferentie, zullen een groot gewicht in de weegschaal leggen.

Hoe dan ook, te midden van al deze oprijzende vraagtekens en onzekerheid, zal het iedereen duidelijk zijn dat de komende maanden voor onze visserij van beslissend belang zal gaan worden.

WALTER VAN ROOSE

Sekretaris Bedrijfsraad voor Zeevisserij

DE PEILERS VAN DE ZEEVISSERIJ

(Vervolg van blz. 1)

Maar peilend met een korte ei naar de pijlers met een lange ij, waar ik in 22 jaar ben tegenaan gelopen, kan ik niet anders dan verder mijn geloof te betuigen in de korporatie, ook al is ons staaldraad volgens sommigen duurder, onze mazout niet goedkoper en onze betalingsvoorwaarden strenger.

Tot spijt van wie het benijdt, zal ik verder blijven beweren dat die arge-loze en toch zeer wantrouwige reder belaagd en uitgezogen wordt door een handvol haaien en gieren. Dat dit alleen maar mogelijk is doordat iedereen zich onnozel gelukkig acht in de valse veronderstelling dat hij beter en goedkoper gediend is dan zijn kollega, maakt de toestand echter hopeloos.

En hoge funktionaris van Landbouw zei me onlangs dat hij volledig akkoord kon gaan met mijn zienswijze, maar dat hij betwijfelde of ik er ooit zou in slagen de wereld te veranderen en dat de korporatie door iedereen zou aanvaard worden, als iedereen aan de lijve zou ondervinden dat daarmee zijn voortbestaan staat of valt.

Welnu, in de maanden die volgen, zal voor velen spijtig genoeg een moment komen waarop hij zal moeten twifelen of hij zijn kop zal boven water kunnen houden; het voortbestaan van velen komt werkelijk in het gedrang. Voor die paar reders die goeie vriend zijn of die meerdere vaartuigen hebben en daardoor lagere prijzen kunnen bedingen, is de korporatie misschien geen onmiddellijk heil, maar voor alle anderen, voor 90 procent van de vloot, zal het niet de schuld zijn van SCAP of Hand in Hand als de zaak op de fles gaat. Wie NU koopt, werkt en leeft bij en in de korporatie, is goedkoper, veel goedkoper gediend, maar wat is honderdduizend frank minder uitgave als je een miljoen frank schuld hebt!

Maar de dag dat 90 procent der reders korporatief denken en leven, zullen er geen gieren en haaien meer zijn en zal je niet 10 centiem profijt doen op je mazout maar één frank. Zal je, zeg ik, maar hoe velen zullen er overgebleven zijn? De wetenschap heeft een oorlog nodig om zich met één grote sprong te ontwikkelen, en we kregen er penicilline door. Maar ook een atoombom.

In een crisis kan een korporatieve zich misschien onmisbaar maken... voor wie overgebleven is.

JEFF DEROOSE